

KOMUNIKAT PRASOWY nr 36/26

Luksemburg, 12 marca 2026

Opinie rzeczniczkii generalnej w sprawie C-660/24 i w sprawie C-681/24 | Komisja/Węgry i Komisja/Republika Czeska (Termin wyznaczony na skorzystanie z prawa do dostępu do adwokata)

Rzeczniczka generalna Tamara Čapeta: dopuszczając co do zasady przesłuchiwanie podejrzanych bez adwokata, jeżeli adwokat nie stawia się w określonym terminie, Węgry i Republika Czeska naruszyły prawo Unii

Dyrektywa w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym¹ ustanawia prawo podejrzanych lub oskarżonych do dostępu do adwokata na wszystkich etapach postępowania karnego, w tym podczas przesłuchania przez organy.

W niniejszych postępowaniach w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego Komisja twierdzi, że Węgry i Republika Czeska naruszyły zobowiązania wynikające z dyrektywy, ponieważ ich ustawodawstwo co do zasady zezwala na przesłuchiwanie podejrzanych lub oskarżonych bez obecności adwokata, jeżeli adwokat nie stawia się w określonym terminie². Węgry i Republika Czeska uważają jednak, że przewidziane w dyrektywie prawo dostępu do adwokata jest respektowane, gdy osobom tym umożliwia się skorzystanie z obecności adwokata. Z tego powodu możliwość przeprowadzenia przesłuchania, jeżeli adwokat nie stawia się w określonym terminie, nie stanowi odstępstwa od tego prawa.

Komisja podnosi również, że żaden przepis prawa węgierskiego nie wdraża szczególnych wymogów dyrektywy dotyczących zrzeczenia się prawa dostępu do adwokata, które to zrzeczenie wymaga, aby podejrzany lub oskarżony został poinformowany o konsekwencjach zrzeczenia się. Węgry twierdzą jednak, że w ich systemie prawnym nie można zrzec się prawa dostępu do adwokata, wobec czego uważają, że nie ma potrzeby wdrażania tych wymogów.

W przedstawionych dzisiaj opiniach rzeczniczka generalna Tamara Čapeta wyraziła pogląd, że Węgry i Republika Czeska uchybiły zobowiązaniom ciążącym na nich na mocy prawa Unii.

Rzeczniczka generalna uznała, że dyrektywa przewiduje ogólne prawo podejrzanych lub oskarżonych do obecności adwokata podczas przesłuchania przez organy, chyba że doszło do zrzeczenia się tego prawa lub ma zastosowanie odstępstwo przewidziane w dyrektywie. W związku z tym ustawodawstwa węgierskie i czeskie, które co do zasady zezwalają na przesłuchiwanie tych osób bez obecności adwokata tylko dlatego, że adwokat nie był w stanie stawić się w określonym terminie, jest sprzeczne z dyrektywą.

Odpowiadając na argumenty stron, rzeczniczka generalna podkreśliła, że taka wykładnia jest zgodna z brzmieniem i kontekstem dyrektywy, a odmienna wykładnia podważyłaby jej cele polegające na zapewnieniu wspólnego poziomu praw do rzetelnego procesu sądowego w całej Unii Europejskiej.

Rzeczniczka generalna uznała ponadto, że skoro prawo węgierskie zezwala podejrzanym lub oskarżonym na to, by postanowić o nieskorzystaniu z prawa do dostępu do adwokata, ma to zasadniczo taki sam skutek praktyczny jak zrzeczenie się tego prawa, a okoliczność, że dana koncepcja prawna może nie być formalnie uznana na Węgrzech, nie zwalnia tego państwa członkowskiego z obowiązku pełnego i wystarczającego wdrożenia przepisów dyrektywy.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na

przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego jest kierowana przez Komisję lub inne państwo członkowskie przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku. Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się nałożenia kar pieniężnych. W przypadku niepoinformowania Komisji o krajowych środkach transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedstawienia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady [2013/48/UE](#) w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (zwana dalej „dyrektywą”).

² Odnośny termin wynosi co najmniej 2 godziny w przypadku Węgier i 48 godzin w przypadku Republiki Czeskiej.